

PLAN VAN AANPAK BEERENDONCKERWEG BROEKHUIZENVORST

Locatie: Beerendonckerweg Broekhuizenvorst

Rapportnummer: 2024-BE-0916

In opdracht van:

HVG Real Estate
Natalinitoren-Looskade
6041 LE Roermond

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2024-BE-0916

Opdrachtgever

HVG Real Estate

Contactpersoon

Locatie

Beerendonckerweg
Broekhuizenvorst

Opleverdatum

26 april 2024

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

De Lange Kant 27
5061 PX Oisterwijk
06-24218274
www.brabanteco.nl

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doelstelling	3
1.3 Wet natuurbescherming.....	3
1.4 Criteria.....	3
1.5 Geldigheid onderzoek.....	4
2. Plangebied.....	5
2.1 Ligging plangebied	5
2.2 Voorgenomen ontwikkeling.....	6
3. Bureauonderzoek.....	7
3.1 Database NDFF	7
3.2 Uitgevoerde quickscan	9
4. Veldbezoek	10
4.1 Veldbezoek	10
4.2 Bevindingen	10
5. Plan van aanpak vogels.....	14
5.1 Algemene zorgplicht.....	14
5.2 Ooievaar	14
5.3 Torenvalk	16
5.4 Steenuil	16
5.5 Conclusie	18
6. Plan van aanpak natuurinclusief	19
6.1 Ecologisch beplantingsplan	19
6.2 Natuurinclusief bouwen.....	20
6.3 Biodiversiteit en natuurinclusief bouwen.....	24
6.4 Beheer en onderhoud	25
7. Wettelijk kader	26
7.1 Wet natuurbescherming.....	26
7.2 Gunstige staat van instandhouding.....	26
8. Bijlagen.....	27

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om in het plangebied Beerendonckerweg te Broekhuizenvorst ca. 81 woningen te realiseren. Bij deze werkzaamheden met wijziging van het bestemmingsplan is opdrachtgever gebonden aan de Wet natuurbescherming.

In opdracht van HVG Real Estate is door Econsultancy in mei 2023 een ecologische quickscan uitgevoerd. Volgens het rapport met nummer 20103.002 d.d. 31 mei 2023 biedt het plangebied potenties voor nestlocaties van de torenvalk, steenuil en ooievaar waarvoor een nader onderzoek wordt geadviseerd. Bij de herinrichting zal daarnaast een stukje bronsgroene structuur verdwijnen dat gecompenseerd zal moeten worden.

Aan Brabant Eco is de vraag gesteld om te bezien wat de consequenties voor de aanwezige flora en fauna zullen zijn, met name voor de torenvalk, steenuil en ooievaar en om een advies uit te brengen in verband met de beplanting en natuurinclusief bouwen in het plangebied.

Gevraagd wordt naar:

- Een door een deskundige uitgewerkt plan zoals beschreven in de Beleidsregel natuurcompensatie 2018
- Een stappenplan met maatregelen voor alternatieve verblijfplaatsen voor torenvalk, steenuil en ooievaar voor uitvoering van de plannen.
- Een nadere uitwerking natuur inclusieve maatregelen voor welke doelsoorten daadwerkelijk toegevoegde waarde hebben, om biodiversiteit in de toekomstige woonwijk te bevorderen. Zowel voor geschikte habitats in de openbare ruimte als maatregelen per kavel en woning.

1.2 Doelstelling

Het doel van dit verkennend onderzoek is om vast te stellen of de geplande ontwikkeling mogelijk effect heeft op de genoemde vogelsoorten en hun leefgebied.

Ter bevordering van de biodiversiteit is er binnen de architectuur in het plangebied aandacht voor natuurinclusief bouwen. Hierbij valt onder andere te denken aan het integreren van ingemetselde nestkasten voor vogels, vleermuizen en insecten. De oriëntatie van de gevel bepaald in grote mate de geschiktheid voor een doelsoort of -groep.

Deze rapportage geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuur in verband met de Omgevingswet en de mogelijke effecten als gevolg van het project en kan voor de opdrachtgever als bewijsstuk dienen voor het verrichtte natuuronderzoek.

1.3 Wet natuurbescherming

Voordat met de voorgenomen werkzaamheden gestart kan worden moet er aan verschillende wetgevingen worden voldaan, waaronder de Wet natuurbescherming. In opvolging van de uitgevoerde quickscan in het voorjaar van 2023 is door Brabant Eco deze rapportage opgesteld.

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige ecologen volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk bureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.

1.5 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten:

“Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

2.1 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan Beerendonckerweg, ten noordwesten van de kern van Broekhuizenvorst, in de provincie Limburg. Het invloedsgebied van de planlocatie bestaat uit een bedrijventerrein, burgerbebouwing en weilanden.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in onderstaande afbeelding.

Omgeving van het plangebied. Het plangebied is globaal met een rode cirkel aangegeven. Bron: Google Earth.

Het plangebied bestaat uit een in agrarisch gebruik zijnde akkerbouwland. Het invloedsgebied bestaat vooral uit agrarische percelen, bedrijfsbestemmingen en burgerbebouwing. In onderstaande afbeelding is het plangebied aangegeven.

Te ontwikkelen plangebied in stippellijn omkaderd. Bron: Econsultancy

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Opdrachtgever HVG Real Estate is voornemens om in het plangebied aan de Beerendonckerweg te Broekhuizenvorst ca. 81 woningen te realiseren. In onderstaande afbeelding is de stedenbouwkundige tekening weergegeven.

Beoogde situatie. Bron: Econsultancy

3.1 Database NDFF

Het bureauonderzoek heeft zich gericht op bekende ruimtelijke plannen, zowel lokaal, provinciaal, als nationaal. Door middel van literatuuronderzoek is onderzocht of zich in de nabijheid van de planlocatie gebieden bevinden die beschermd zijn in het kader van de natuurwetgeving en is er een inschatting gemaakt op het voorkomen van beschermde soorten. Hierbij is gebruik gemaakt van de database van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), zie bijlage 1, aangevuld met gegevens uit relevante recente verspreidingsatlassen en actuele websites, onder andere RAVON, Sovon, FLORON en Waarneming.nl. NDFF Verspreidingsatlas is een naslagwerk met afbeeldingen en informatie over duizenden soorten die in de Nederlandse natuur voorkomen. De verspreidingskaarten worden gemaakt met gevalideerde gegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna. De inhoud van de atlas wordt mede verzorgd door zes verenigingen en stichtingen: de Nederlandse Mycologische Vereniging (NMV), FLORON, het Landelijk Informatiecentrum Kranswieren (LIK) en stichting ANEMOON, stichting RAVON en de Zoogdiervereeniging.

3.1.1 Mogelijk voorkomende flora en fauna

De Wet natuurbescherming kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de diersoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven.

Bij het besluit of een afwijking van het verbod kan worden toegestaan, wordt evenwel niet naar de gevolgen van deze afwijking voor het individuele plant of dier gekeken, maar naar de gevolgen voor de instandhouding van de betrokken soort. Wel zal rekening gehouden moeten worden met de zorgplicht en het dierenwelzijn.

3.1.2 Waarnemingen flora en fauna

In onderstaande afbeelding en tabel zijn de waarnemingen te vinden van de afgelopen vijf jaar volgens de NDFF binnen een straal van een kilometer rond het plangebied.

In de afbeelding zijn de waarnemingen stipsgewijs aangegeven en het aantal waarnemingen is achter de waargenomen soort vermeld in de daaropvolgende tabel.

Waarnemingen volgens NDFF, afgelopen vijf jaar. Planlocatie aangegeven met een rode cirkel. Bron: NDFF

Vogels	Zoogdieren	Insecten	Vaatplanten
Blauwe reiger (316)	Bever (37)	Grote vos (1)	Tengere distel (33)
Boerenzwaluw (137)	Das (2)	Kleine ijsvogelvlinder (1)	
Boomvalk (21)	Eekhoorn (17)		
Buizerd (125)	Gewone dwergvleermuis (2)		
Gierzwaluw (51)	Gewone grootoorvleermuis (8)		
Grauwe klauwier (1)	Grijze grootoorvleermuis (9)		
Grote gele kwikstaart (13)	Laatvlieger (1)		
Grutto (29)	Steenmarter (2)		
Havik (4)			
Huismus (243)			
Huiszwaluw (93)			
IJsvogel (91)			
Kramsvogel (5)			
Oeverzwaluw (188)			
Ooievaar (530)			
Paapje (16)			
Ringmus (6)			
Rode wouw (5)			
Roek (2)			
Slechtvalk (76)			
Sperwer (47)			
Spotvogel (1)			
Steenuil (18)			
Torenavalk (333)			
Visdief (59)			
Wespendief (3)			
Wulp (70)			
Zwarte specht (4)			
Zwarte wouw (7)			

3.2 Uitgevoerde quickscan

Door Econsultancy is er in het voorjaar van 2023 een quickscan uitgevoerd voor het plangebied. Rapportage met nummer 20103.002 d.d. 31 mei 2023.

De quickscan Wet natuurbescherming heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Wet natuurbescherming een beschermde status hebben en die mogelijk negatieve invloed kunnen ondervinden door de voorgenomen ingreep. Tevens is beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op Natura 2000-gebieden, houtopstanden die middels de Wet natuurbescherming zijn beschermd, of op gebieden die deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland.

Een onderdeel van de uitgevoerde quickscan is het veldbezoek op 1 mei 2023. Met het uitgevoerde bureau- en veldonderzoek is inzicht gekregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

Citaat uit de rapportage:

"Conclusie Soortenbescherming

Er is voor meerdere soort(groep)en aanvullend onderzoek of vervolgstappen nodig: torenvalk, steenuil en ooievaar. Daarnaast moet er rekening gehouden worden met broedgevallen van algemene broedvogels, dient er rekening gehouden te worden met de zorgplicht ten aanzien van algemene zoogdieren, amfibieën en reptielen en zijn er mogelijk aanvullende maatregelen te treffen voor de beschermde levendbarende hagedis."

Conclusie uit het uitgevoerd onderzoek is dat er nader onderzoek nodig is naar het voorkomen van torenvalk, steenuil en ooievaar. Daarnaast dienen bepaalde werkzaamheden tijdens aangegeven seizoenen en tijden uitgevoerd te worden.

4.1 Veldbezoek

Op donderdag 18 april 2024 rond de middag hebben ecologen [REDACTED] in het kader van het natuurwaardenonderzoek het veldonderzoek uitgevoerd aan het plangebied en de directe omgeving. De weersomstandigheden waren half bewolkt met een noordenwind met windkracht 2 en droog. De gemiddelde temperatuur lag rond de 10 graden Celsius.

De aanwezige habitats tijdens het veldbezoek en de waarnemingen uit de NDFF werden vergeleken met de habitatvereisten van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

4.2 Bevindingen

Tijdens het veldbezoek werd de ecologische potentie van het invloedsgebied in relatie met het mogelijk voorkomen van beschermde soorten onderzocht. In het plangebied en omgeving is zoveel mogelijk informatie verzameld over de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hierbij zijn waarnemingen, zowel visueel als auditief, en sporenonderzoek cruciaal. Er is gekeken naar de aanwezigheid van vraat-, loop- en veegsporen, nesten, holen, uitwerpselen, prooi-resten en haren. Daarnaast is op basis van terreinkenmerken beoordeeld of het plangebied geschikt is voor de in de regio voorkomende beschermde soorten.

Er is extra gericht onderzoek gedaan naar het voorkomen van en het bijbehorende leefgebied van de torenvalk, steenuil en ooievaar.

Het plangebied was tijdens het veldbezoek volledig begroeid met grassen en was optisch gezien intensief bemest. Ten tijde van het veldbezoek was er een archeologisch onderzoek in uitvoering. Hiervoor waren verspreid over het plangebied enkele sleuven gegraven. Het plangebied grenst aan de westzijde direct aan de berm van Beerendonckerweg, de noordgrens aan erfbeplanting staande naast een bedrijfshal en meer oostelijk wordt de noordgrens gevormd door vegetatie als rand tegen een hoger gelegen akkerland. De oost- en zuidelijke grens wordt vooral bepaald door afscheidingen van achtertuinen van omliggende bebouwing aan de Ooijenseweg en Kerkstraat vooral bestaande uit hagen van taxus, laurier en beuk.

Overzicht plangebied vanaf Beerendonckerweg (west)

Overzicht plangebied vanaf midden richting oost

Noordgrens plangebied vanaf west

Noordgrens plangebied vanaf oost en rechts hoger gelegen akker

Overzicht plangebied vanaf oost

Overzicht oostgrens plangebied

Overzicht plangebied vanaf zuidoost

Archeologisch onderzoek

Zuidgrens plangebied

4.2.1 Ooievaar

Ten noorden van het plangebied op een naastgelegen paardenweide staat een ooievaarspaal. Tijdens het veldbezoek op 18 april 2024 waren op het nest op de paal twee ooievaars aanwezig waarvan een ogenschijnlijk aan het broeden was.

Ooievaarspaal gezien vanaf het plangebied

Ingezoomd op twee ooievaars

4.2.2 Torenavalk

Volgens rapportage van de uitgevoerde quickscan was er tijdens het veldbezoek op 1 mei 2023 een paal aanwezig met een nestkast voor een torenvalk. Tijdens het veldbezoek was deze nestkast leeg.

Citaat:

"Voor de torenvalk is er op de onderzoekslocatie wel een nestkast aangetroffen (zie figuur 5.1). Tijdens het veldbezoek was deze nestkast leeg. Het is echter niet uit te sluiten dat er tijdens het broedseizoen een torenvalk dit als nestlocatie zal gebruiken. Het nest van de torenvalk is in de provincie Limburg jaarrond beschermd. Hierdoor is bij de voorgenomen plannen overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van de torenvalk niet op voorhand uit te sluiten."

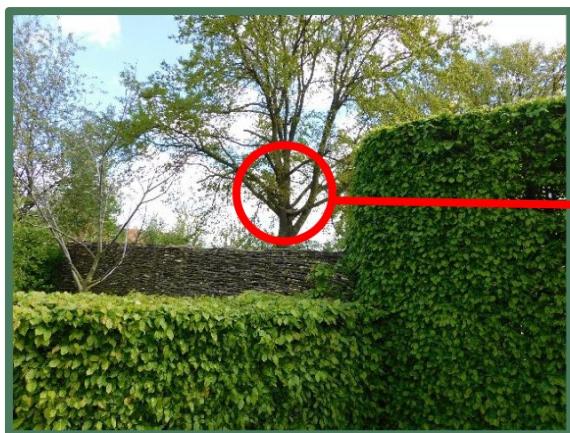
Afbeelding torenvalkkast uit quickscan

Voormalige locatie nestkast veldbezoek Brabant Eco 18-4-24

4.2.3 Steenuil

Ten oosten van het plangebied, aan de overkant van de Ooijenseweg nabij nummer 14, is een steenuilenkast in een boom geplaatst. Tijdens het veldbezoek door Brabant Eco kon niet worden vastgesteld of deze ook in gebruik was door steenuilen. De kast bevindt zich op een geschatte afstand van ongeveer 80 meter van het plangebied.

Locatie steenuilenkast vanaf straatzijde

Ingezoomd op steenuilenkast

In onderstaande afbeelding is het plangebied in blauw omkaderd en zijn de (voormalige) nestlocaties met sterren aangegeven:

Plangebied in blauw omkaderd en locaties van nesten met ster aangegeven

5.1 Algemene zorgplicht

De uitvoerende partij is met de werkzaamheden verantwoordelijk voor het correct naleven van de Wet natuurbescherming. In het kader van de algemene zorgplicht gelden een aantal maatregelen die op alle werkzaamheden van toepassing zijn.

‘Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving.’ Dit houdt in dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

Initiatiefnemer is voornemens om op de planlocatie 81 woningen te bouwen. Volgens de genoemde quickscan is het mogelijk dat nestplaatsen en leefgebied van ooievaar, torenvalk en steenuil worden verstoord met het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast dient met de uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met algemeen broedende vogels en levendbarende hagedis.

In dit hoofdstuk zal een plan beschreven worden om aan te tonen dat de verliezen voor deze vogels gecompenseerd worden en de manier waarop.

5.2 Ooievaar

Ten noorden van het plangebied is een ooievaarspaal aanwezig. Deze was op 1 mei 2023 en op 18 april 2024 in gebruik als broedplaats door een koppel ooievaars. Nesten van ooievaars zijn jaarrond beschermd.

De nestpaal is een kunstmatig aangelegde nestvoorziening gepositioneerd in een paardenweide op ongeveer 40 meter van de Ooijenseweg. In de directe nabijheid van de paal is het voornemen een weg aan te leggen welke de nieuwe woonwijk via de Ooijenseweg ontsluit.

5.2.1 Ooievaar

Ooievaars (*Ciconia ciconia*) leven vaak in de nabijheid van de mens. Ze nestelen vooral op menselijke bouwsels. Als gevolg van een reddingsprogramma van de Vogelbescherming is voorkomen dat deze na midden jaren '70 uitgestorven is.

Als carnivoor eet deze trekvogel een breed scala aan dierlijke prooien inclusief insecten, vissen, amfibieën, reptielen, kleine zoogdieren en vogels. Het monogame paar bouwt een nest van grote takken, dat soms jaren wordt gebruikt. Het legsel bestaat normaal uit 4 eieren, die 33 tot 34 dagen na het leggen uitkomen. Beide ouders broeden om beurten de eieren en voeden ook beide de jongen. Ze zullen het nest nooit alleen laten en lossen elkaar af om voedsel te zoeken. De jongen verlaten 58 tot 64 dagen na het uitkomen het nest en worden hierna nog 7 tot 20 dagen gevoed door de ouders.

5.2.1 Plan van aanpak ooievaar

Door opdrachtgever is het laatste jaar contact geweest met de provincie Limburg, Vogelwacht Limburg en Stichting Ooievaar Research Knowhow. Ooievaars broeden vaak in de buurt van of op woningen maar om de ooievaar in het algemeen te ondersteunen is besloten om een nieuwe kunstnestpaal te plaatsen ten noorden van de kern van Broekhuizenenvorst op ongeveer 430 meter afstand. De omgeving van de nieuwe kunstpaal bevindt zich aan de rand van de uiterwaarden van de Maas. Het direct nabij het nest aanwezige foerageergebied zal hierdoor verbeteren. Hierbij zal de bestaande paal behouden blijven.

Omdat het bestaande nest van de ooievaar met de voorgenomen ontwikkeling niet direct verstoord wordt en een nieuwe nestlocatie op een voor de ooievaar gunstigere plaats geplaatst zal worden is er geen sprake van overtreding van de Omgevingswet. Nader onderzoek of een omgevingsvergunning in het kader van de ecologie is dan ook niet nodig.

Locatie bestaande en nieuwe kunstpaal ooievaars.

Positie nieuwe kunstpaal in de uiterwaarden van de Maas

5.3 Torenvalk

Tijdens het veldbezoek behorende bij de quickscan was er een nestkast voor een torenvalk aanwezig aan de rand van het plangebied. In overleg met Vogelwacht Limburg is de nestkast, welke op 1 mei 2023 leeg was en niet in gebruik door een torenvalkkoppel weggehaald. Tijdens het veldbezoek op 18 april 2024 was de nestkast niet meer aanwezig.

5.3.1 Torenvalk

De torenvalk (*Falco tinnunculus*) is een vrij schaarse broedvogel in Nederland die op de Rode lijst staat. Torenvalken komen voor op allerlei plaatsen, van weilanden en bosranden tot in steden. De dieren zijn vaak jagend ('biddend') te zien langs autowegen. Ze jagen vooral op veldmuizen, maar ook wel eens op jonge weidevogels of mussen. Ze pakken hun prooi uitsluitend van de grond. Ze bouwen zelf geen nest maar maken vooral gebruik van oude kraaiennesten en speciale open nestkasten voor torenvalken. Ze hebben per jaar meestal één legsel, bestaande uit 4 tot 6 eieren. De broedtijd is van april t/m juli. De in Nederland voorkomende torenvalk is vooral een standvogel.

5.3.2 Plan van aanpak torenvalk

De weggenomen paalkast voor torenvalk was niet in gebruik door deze zodat er geen overtreding is begaan. Vanwege het intensief bewerken en bemesten van het akkerland waaruit het plangebied bestaat en ook de noordelijk gelegen akkers met eenzelfde gebruik is het niet waarschijnlijk dat met plaatsing van een nieuwe kast voor torenvalken aan de rand van het plangebied deze in gebruik genomen zal worden. Meer noordelijk in de richting van het buurtschap Zeelberg op ongeveer 1 kilometer naar het noorden is de kans op gebruik groter. Door plaatsing van de torenvalkenkast van Vivara RK TO 01 op een hoogte van minimaal 4 meter op een paal of boom langs een bosrand wordt de torenvalk in het algemeen ondersteund.

Torenvalk nestkast RK TO 01 van Vivara

5.4 Steenuil

Op ongeveer 80 meter afstand van het plangebied is een nestkast voor steenuilen aanwezig. Dit ten oosten aan de overkant van de Ooijenseweg nabij nummer 14. De nesten van steenuilen zijn het hele jaar beschermd en vallen in de provincie Limburg onder categorie 1 van vogelnesten: 'jaarrond gebruikte nesten'. Het essentiële foerageergebied van de steenuil is onderdeel van de functionele leefomgeving van de soort en is eveneens beschermd. Afname aan beschikbaar foerageergebied kan leiden tot het niet meer functioneren van een nestplaats.

Volgens navraag bij de Vogelwerkgroep Limburg is in ieder geval de kast in 2023 bezet geweest, met een afgebroken broedsel.

5.4.1 Steenuil

De steenuil (*Athene noctua*) is de kleinste in ons land broedende uil. Steenuilen zijn sterk verbonden aan het kleinschalige agrarische cultuurlandschap. Steenuilen zijn uitgesproken standvogels. Ze verblijven het hele jaar in hun territorium. De vogels hebben relatief kleine territoria. Het activiteitsgebied rond de nestplaats is slechts enkele honderden meters. In het broedseizoen vliegen ze vaak nog minder ver van de nestplaats. De voortplantingsperiode begint met de baltsperiode. In zachte winters is dit vanaf januari en in andere gevallen vanaf begin februari. De voortplantingsperiode duurt tot in het najaar, als de jongen het ouderlijke territorium verlaten. In februari en maart kiest de steenuil de nestholte uit. Daarin wordt doorgaans één broedsel grootgebracht. De eieren worden gebruikelijk gelegd tussen begin april en half mei. Eventuele vervolglegels, als een eerder legsel vroegtijdig verloren is gegaan, komen tot in juni voor. De legsel bestaat meestal uit drie tot vijf eieren, met een gemiddelde van vier. Het vrouwtje legt de eieren om de dag. Steenuilen gebruiken hun nestplek ook buiten de voortplantingsperiode. Ze hebben daarnaast ook andere plekken op het erf die ze regelmatig gebruiken. Dit ook om parasietinfecties tegen te gaan. Het mannetje gebruikt een verblijfplek in de directe omgeving van het nest als het vrouwtje aan het broeden is. Overdag verblijven de uilen tijdens rustperiodes vaak op vaste roestplekken. Dit doen ze in de dekking van beplanting of gebouwen of in de nestholte.

5.4.2 Plan van aanpak steenuil

De op afstand van het plangebied aanwezig zijnde steenuilenkast zal niet door de voorgenomen werkzaamheden worden verstoord. Het ligt op minimaal 80 meter afstand, aan de overzijde (oosten) van de Ooijenseweg.

De voorgenomen ontwikkeling zou mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben door verlies aan foerageergebied. Voor de steenuil aanwezig naast de Ooijenseweg zal het plangebied niet essentieel zijn gezien de veelvoud aan overig foerageergebied in de nabije omgeving.

Steenuilen zijn erg honkvast. Ze verblijven in beginsel hun hele leven in de buurt van hun eenmaal bezette territorium. Een territorium heeft vaak de grootte van tussen de 5 en 30 hectare en is afhankelijk van het voedselaanbod en van de leeftijd van het mannetje. Jongere steenuilen hebben een groter territorium dan oudere ervaren mannetjes.

Om het verlies aan territorium te onderzoeken is er navraag gedaan bij de Vogelwerkgroep Limburg. De vraagstelling was op welke locaties in de regio van het plangebied bij hun bekend zijnde nestkasten of broedsels van kerk- en steenuilen aanwezig zijn. Hierop is een opsomming gekomen welke ingetekend zijn in onderstaande afbeelding. De ingekleurde cirkels in geel betreffen bij de Vogelwerkgroep Limburg bekend zijnde nestkasten of broedsels van steenuilen en zijn aangegeven met een straal van 500 meter. De paarse cirkel is een bekende nestplaats van een kerkuil. Het plangebied is in rood omkaderd.

Geconcludeerd mag worden dat er een deel van het leefgebied van de mogelijk aanwezige steenuilen aan de Ooijenseweg 14 te Broekhuizenvorst verloren gaat met de ontwikkeling in het plangebied. Dit deel is echter geen essentieel onderdeel voor aanwezige steenuilen. Deze kunnen zowel naar het oosten, als richting het westen, voldoende foerageergebied vinden zonder in conflict te komen met andere steenuilen.

Aanwezige nesten van steen- en kerkuil in ruime omgeving van het plangebied (in rood omkaderd)

5.5 Conclusie

Uit het uitgevoerde onderzoek naar aanleiding van de quickscan in 2023 en opmerkingen vanuit de Provincie Limburg blijkt dat met de ontwikkeling in het plangebied de in de directe omgeving aanwezige steenuil en ooievaar niet worden verstoord. Met het verwijderen van de nestkast voor de torenvalk is geen broedsel verstoord en is geen beschermde nestplek verloren gegaan.

De aangrenzend aan het plangebied staande en positief bebroede kunstnestpaal voor ooievaars zal door de voorgenomen ontwikkeling niet verdwijnen. Ook zullen de ooievaars naar verwachting niet worden verstoord. Om de ooievaars een alternatieve nestplek te bieden, zodat ze de keus hebben om naar een wat rustiger gebied te verhuizen met in de omgeving veel geschikt foerageergebied, zal er op 430 meter afstand, nabij de uiterwaarden van de Maas, een nieuwe kunstnestpaal voor ooievaars worden gerealiseerd. Dit terwijl de bestaande paal behouden zal blijven.

De niet in gebruik zijnde nestkast voor torenvalk is verwijderd door initiatiefnemer in overleg met Provincie Limburg. Ter compensatie zou op 100 tot 1000 meter afstand naar het noorden, richting Zeelberg vanaf het plangebied een nieuwe nestkast voor torenvalken kunnen worden geplaatst.

Het te ontwikkelen plangebied dat de laatste jaren als akkerbouwland is gebruikt is geen essentieel onderdeel van het leefgebied van in de buurt aanwezige steenuilen. Deze zullen met het verleggen van het foerageergebied niet in conflict komen met andere steenuilen. In de omgeving van het plangebied is voldoende alternatief foerageergebied aanwezig.

Voor de algemene broedvogelsoorten die direct naast de planlocatie zijn te verwachten geldt dat, indien het bouwrijp maken van de planlocatie buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, zullen er geen overtredingen plaats vinden met betrekking tot deze soorten. Aln de provincie Limburg geldt een vrijstellingsperiode voor de levendbarende hagedis van 15 augustus tot en met 15 oktober. Aanbevolen wordt om verstorende werkzaamheden als het verwijderen van strooisellaag en bode bedekkende vegetatie uit te voeren in de vrijstellingsperiode.

Door uitvoering van de voorgenoemde activiteiten worden geen beschermde diersoorten verstoord, verwond of gedood en wordt er geen rust- of verblijfplaats beschadigd of vernield. In de omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig voor genoemde vogelsoorten. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect.

6. Plan van aanpak natuurinclusief

Gezien de beeldbepalende ligging van de locatie van de Beerendonckerweg als entree van Broekhuizenvorst is gekozen om de ontwikkeling gebiedskenmerken mee te geven die passend zijn voor de locatie. Het betreft hier niet louter een dorpsuitbreiding maar een concept dat is gebaseerd op de landschappelijke identiteit en ruimtelijke karakteristiek van de plek. De sfeer van de erven en Maasdorpen vormen een vanzelfsprekende inspiratiebron voor zowel architectuur, structuur en uitstraling.

Het totale gebied is onder te verdelen in 3 onderdelen: een wooncluster, erf en lint. Ieder onderdeel met een eigen karakteristiek aan bebouwing. In, maar vooral ook tussen deze onderdelen is veel ruimte voor de aanleg van groen.

De hagen en erfbeplantingen van de bestaande omliggende achtertuinen en ook de beplanting en vegetatie gelegen voor de verhoogde akker in het noorden zullen behouden blijven. Daarnaast wordt de bomenstructuur naast de Beerendonckerweg benut.

De correcte uitvoering van deze maatregelen is de verantwoordelijkheid van de uitvoerende partij. In geval van onduidelijkheden ten aanzien van deze maatregelen dient contact te worden opgenomen met een deskundig ecooloog.

Verdeling nieuwbouw in wooncluster, erf en lint (bron: HVG)

6.1 Ecologisch beplantingsplan

Er zal een ecologisch beplantingsplan volgens de Groennorm Broekhuizenvorst worden opgesteld waarbij het groen het beeld bepaald van de uitbreiding en waarin gezorgd wordt voor voldoende, gevarieerd en biodivers groen dat goed is te beheren.

Binnen het plangebied zijn overgangen te duiden tussen privé en openbaar gebied. In totaal wordt er onderscheid gemaakt in drie verschillende types overgangen:

- Hagen aan de voorzijde van de tuin (bij een ondiepe voortuin 0.5 m is er een geveltuintje)
- Een hoge haag of hekwerk met begroeiing aan de achterzijde (richting de achtererven)
- Natuurlijke overgangen met gemixte haag voor de vrijstaande woningen.

- Erfafscheidingen zoals hierboven benoemd zijn onderdeel van het project. De erfgrenzen aan de voorzijde van de kavel worden voorzien van hagen. Binnen het plangebied komt ongeacht de plek een divers assortiment. Dit is een mix van hagen die past binnen de potentieel natuurlijke vegetatie.

Bij de aanleg van groenstructuren in het plangebied worden bij voorkeur inheems (streekeigen) groen aangeplant. Groei en bloei van deze planten en de momenten waarop rupsen, bijen of vogels sterk van hun blad, nectar en stuifmeel afhankelijk zijn, zijn op elkaar afgestemd. Dit is een belangrijk verschil met uitheemse soorten, die vaak eerder en te vroeg uitlopen/bloeien. De voorkeur gaat uit naar en bes- en nootdragende struiken zoals sporkehout (vuilboom), Gelderse roos, wilde kardinaalsmuts, lijsterbes, hondsroos, sleedoorn of hazelaar. Deze zijn ten gunste van foerageerfuncties voor vogels, maar ook kleine knaagdieren, insecten en insecteneters zoals vleermuizen zullen hiervan profiteren. Huismussen zullen schuilgelegenheid vinden in stekelige struiken zoals bijv. (groenblijvende) hulst of meidoorn. Lindebomen trekken tijdens hun relatief lange bloeitijd grote aantallen insecten aan, en dus ook eerdergenoemde insecteneters.

De mix bestaat uit liguster, veldesdoorn en haagbeuk. De tuinen en overhoekse gevels hebben hierdoor contact met de publieke ruimte, hier worden de hagen ca. 70 cm hoog. Hiertoe worden ook de hoekkavels die grenzen aan de openbare ruimte voorzien van een lage haag. De haag blijft laag tot en met de helft van de zijgevel, de overige hagen van de zijdelingse perceelsgrenzen hebben een hoogte van ca. 180 cm. Deze hoogte garandeert een zekere privacy voor de tuinen.

Beoogde woningbouw met lage (lichtgroen) en hoge (donkergroen) hagen. (bron: HVG)

6.2 Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen is een vorm van duurzaam bouwen waarbij zodanig gebouwd en ingericht wordt dat een bouwwerk bijdraagt aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden.

Natuurinclusief bouwen draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving waaronder de gezondheid van bewoners, bevordering van sociale contacten, het reguleren van de temperatuur in een stad en vermindering van de luchtvervuiling in de stad.

Diverse fauna soorten staan onder druk door steeds verder afnemende broed- en nestgelegenheid. Natuurinclusief bouwen is een verzamelterm voor tal van maatregelen en manieren om natuur te integreren bij de bouw van woningen, kantoren en andere gebouwen. Natuurinclusief bouwen bevordert de biodiversiteit en ons leefklimaat.

Vogelbescherming Nederland heeft een checklist ontwikkeld, waarmee iedere bouwonderneming zijn projecten en de directe omgeving natuurvriendelijker kan maken.

www.checklistgroenbouwen.nl

Daarnaast zijn er op de website

www.bouwnatuurinclusief.nl

veel tips om natuurinclusief te bouwen.

Hieronder staan de natuur inclusieve maatregelen beschreven die in de nieuwbouw zullen worden aangebracht ter bevordering van vleermuizen, gierzwaluwen, huiszwaluwen, huismussen en solitaire bijen. Deze genoemde nesten en kasten kunnen in de aanlegfase vervangen worden door minimaal gelijk zijnde nesten en kasten. Vooroverleg en inbouw zal moeten gebeuren onder deskundig ecologische begeleiding.

6.2.1 Vleermuizen

Om gebouwbewonende vleermuizen verblijfplaatsen te bieden worden vleermuis inbouwkasten van houtbeton ingemetseld. Vleermuizen gebruiken door het jaar heen verschillende typen verblijfplaatsen met verschillende microklimaten. Het is belangrijk dat er een zo divers mogelijk aanbod aan typen verblijfplaatsen met verschillende microklimaten beschikbaar is. Dit wordt gerealiseerd door het in metselen van diverse typen vleermuiskasten, maar ook door het aanbrengen van kasten in gevels in alle windrichtingen.

De vleermuiskasten worden zo hoog mogelijk in de gevels geplaatst (minimaal 4 meter boven de grond) en niet nabij ramen. Ook dienen de invliegopeningen vrij van obstakels te zijn en zich niet nabij kunstverlichting te bevinden.

Typen vleermuis inbouwkasten van Vivara Pro die gebruikt worden:

- IB VL 10 in combinatie met entreesteen IB VL 09 (voor kraam- en wintergroepen)
- IB VL 12 (als zomer-, paar- en winterverblijf voor enkele vleermuizen)
- 1x IB VL 12 geschakeld met 2x IB VL 16 (als zomer-, kraam-, paar- en winterverblijf)

IB VL 10

IB VL 12

IB VL 16

6.2.2 Gierzwaluwen

Om nestholtes voor gierzwaluwen te creëren worden gierzwaluwnestkasten uit houtbeton ingemetseld. Omdat gierzwaluwen echte koloniebroeders zijn worden er meerdere nestkasten bij elkaar geplaatst, met een tussenruimte van minimaal 50 cm. Ook deze worden zo hoog mogelijk (minimaal 4 meter boven de grond) aangebracht, maar alleen in noord- en oostgevels om oververhitting te voorkomen. Ook hiervoor geldt dat de invliegopeningen vrij moeten zijn van obstakels.

Type gierzwaluw inbouwnestkast van Vivara Pro dat gebruikt wordt:

- IB GZ 05

IB GZ 05

6.2.3 Huismussen

Voor huismussen, welke ook in kolonieverband broeden, worden huismusnestkasten uit houtbeton ingemetseld. Ook hierbij worden meerdere nestkasten bij elkaar geplaatst op een hoogte van minimaal 3 meter van de grond. Om oververhitting te voorkomen worden ze alleen in noord- en oostgevels aangebracht.

Type huismus inbouwnestkast van Vivara Pro dat gebruikt wordt:

- IB MU 07

IB MU 07

6.2.4 Solitaire bijen

Om het terrein voor bijen, vlinders en andere insecten aantrekkelijker te maken kunnen zonnige overhoekjes en een deel van de aan te planten groenvoorziening of bermen ingezaaid worden met een inheems zaadmengsel. Hierbij is het van belang een zaadmengsel te kiezen dat past bij de grondsoort. Bloeiende planten trekken allerlei insecten aan zoals vlinders, bijen en hommels. Het is aan te bevelen om deze bloemenruigte en grasstroken ook als zodanig te beheren bijvoorbeeld door periodiek, gedeeltelijk of sinus te maaien. Bij sinusmaaien maai je de vegetatie in verschillende perioden en in verschillende patronen. Zo blijven er altijd kruiden en planten gespaard waar insecten en andere kleine dieren van kunnen profiteren. Deze groenstructuren zijn ook goed te combineren met de wat groter uitgevoerde insectenhôtels zoals weergegeven in bijgaande afbeelding.

Insectenhôtels bieden o.a. nestgelegenheid voor solitaire bijen. Solitaire bijen zijn familieleden van de bekende honingbij. In ons land komen zeker 300 soorten solitaire bijen voor. De vrouwtjes van solitaire bijen hebben wel angels maar steken mensen niet. Ze leven, in tegenstelling tot de honingbij en hommels, niet in een kolonie. Een solitair vrouwtje maakt een nestje in de grond, in een leemwand of in bestaande gangen in hout. Solitaire bijen zijn, net als de honingbij, van buitengewoon groot belang voor de natuur, onder andere omdat ze bloemen bestuiven. Daarnaast dienen ze als voedsel voor andere dieren zoals zangvogels.

Houtblokken, waarin gangen geboord zijn van verschillende diameters, vormen ideale nestplaatsen voor

vele soorten bijen, zoals metsel- en klokjesbijen. Andere soorten kunnen terecht in bundels riet, bamboe of blokken leem. Door nestgelegenheden aan te bieden op een zonnige plaats (zuidzijde) in een houten frame met overkapping wordt een optimaal insecten- of bijenhotel gecreëerd.

Om nestgelegenheid te creëren voor solitaire bijen (en mogelijk andere insecten) worden insectenblokken ingemetseld. Deze bestaan uit houtbeton gevuld met diverse diameters holle bamboe. Deze worden op 1 à 2 meter hoogte geplaatst in zuidgevels uit de schaduw.

Type insectenblok en insectenhotel van Vivara Pro:

- IP BL 02
- IP WA 02

IP BL 02

IP WA 02

Op onderstaand kaartje zijn de locaties van de in te metselen voorzieningen aangegeven.

Paars = vleermuiskasten IB VL 12 verdeeld per 2 (34)

Oranje = vleermuiskast IB VL 10 (3)

Roze = geschakelde vleermuiskasten 1x IB VL 12 + 2x IB VL 16 (2)

Geel = cluster huismusnestkasten IB MU 07 verdeeld over noord- en oostgevels (20)

Rood = cluster gierzwaluwnestkasten IB GZ 05 verdeeld per 3 over noordoostgevels (18)

Blauw = insectenblok IP BL 02 (4)

Totaal: 81

6.3 Biodiversiteit en natuurinclusief bouwen

Om de biodiversiteit van het begin van de kringloop te verhogen is het plaatsen van een insectenhotel aan te bevelen zoals beschreven in paragraaf 6.2.5. Daarnaast is het wenselijk om een (kleine) bloementuin aan te leggen met speciale bijen/vlindermengsels of met planten die van nature in een berm kunnen voorkomen, zoals margriet, rode klaver, kleine pimpernel, wilde peen, duizendblad en gewoon knooppkruid.

Op plaatsen waar wegen niet intensief gebruikt wordt, zoals parkeerplaatsen kan er halfbestrating worden gebruikt. De openingen tussen de stenen bieden ruimte aan planten die tolerant zijn voor betreding. De vegetatie ontwikkelt zich vanzelf, maar kan met inzaaien worden bevorderd. De planten zorgen voor zaden en insecten die weer dienen als voedsel voor vogels.

6.4 Beheer en onderhoud

Het onderhoud en beheer van de groenvoorzieningen en natuur inclusieve bouw zal onder verantwoordelijkheid van de eigenaar van de betreffende woning moeten worden uitgevoerd. Voor wat betreft openbaar groen zal het beheer en onderhoud uitgevoerd worden door de gemeente. Deze werkzaamheden kunnen als onderdeel bij de overdracht worden geborgd.

7.1 Wet natuurbescherming

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Wet natuurbescherming een verbod op handelingen die nesten, vaste rust- of verblijfplaatsen of eieren beschadigen of verstoren. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden (15 maart - 15 juli). Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien vooraf door een deskundig ecooloog is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord.

De ontwikkeling van het plangebied zal naar verwachting niet leiden tot verlies van leefgebied van beschermde soorten. Een omgevingsvergunning in het kader van de ecologie is daarom niet noodzakelijk.

In het kader van de zorgplicht dient men tijdens de uitvoering van werkzaamheden alert te zijn op aanwezige fauna en daarbij, indien noodzakelijk, mitigerende maatregelen te treffen.

Bij onvoorziene omstandigheden dient er direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

7.2 Gunstige staat van instandhouding

Er zijn geen effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de duurzame staat van instandhouding van de waargenomen soorten en hun functioneel leefgebied.

Door het plaatsen van permanente voorzieningen voor genoemde diersoorten aan de nieuw te bouwen woningen worden nieuwe potentiële permanente verblijfplaatsen gecreëerd en door het zogenaamde natuurinclusief bouwen wordt de functionele leefomgeving met schuilmogelijkheden en foerageergebied voor genoemde diersoorten dan ook verbeterd wordt in vergelijking met de huidige situatie.

Door de geplande werkzaamheden is er weliswaar sprake van een tijdelijke beperkte verstoring van foerageergebied en dekking rond de huidige verblijfplaatsen, maar dit heeft geen wezenlijk effect op de functionaliteit van de leefomgeving als geheel omdat er voldoende alternatieven in de directe omgeving overblijven.

De gunstige staat van instandhouding is binnen het project gegarandeerd.

Door het uitvoeren van gepaste maatregelen in tijd en ruimte wordt voldaan aan de zorgplicht/ zorgvuldig handelen, het behoud van de functionaliteit van de verblijfplaats en de waarborging van de lokale staat van instandhouding van huismussen en vleermuizen.

Tevens kent de Omgevingswet zowel een specifieke als een algemene zorgplicht, zowel voor soorten als hun (beschermde) leefgebied.

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

8. Bijlagen

Bijlage 1: verspreidingsgegevens NDFF

Bijlage 2: contact met Vogelwacht Limburg